

Phẩm 3: QUÁN TƯỚNG (Phần 1)

Đức Phật bảo rằng:

–Thưa Phụ vương! Sao gọi là quán đỉnh đầu của Như Lai? Xương đỉnh Như Lai tròn giống như cái nắm tay. Màu sắc chính của đỉnh là trắng, nhưng nếu da mỏng đi nhìn thấy thành màu hồng, hoặc da dày thì nhìn thấy thành màu Kim cương, mép tóc màu vàng, não màu pha lê có mười bốn mạch máu với những vạch đầy đủ và cũng có mười bốn ánh sáng. Những ánh sáng ấy như mạch máu phân minh rõ ràng. Ở trong những mạch máu của não lại sinh ra các ánh sáng ánh lên xương đầu. Rồi từ xương đầu phát ra cho đến mép tóc có mười bốn màu quanh những sợi tóc. Màu vàng dưới tóc cũng phát ra những ánh sáng hòa vào trong mười bốn màu. Đó gọi là Nhục kế trên đỉnh đầu của Như Lai khi Ngài mới sinh ra trong hoàng cung. Chỉ trên đỉnh ấy thì năm tướng Đại phạm mới sinh ra, mẹ Ma-gia và dì của Phật đều chẳng thấy. Năm tướng Đại phạm ấy hiện bày thì ánh sáng lên đến trời Phạm thế, lại qua vô lượng thế giới ở phương trên, hóa thành cung điện, đền đài, cảnh giới của chư Phật, Bồ-tát trụ Địa thứ mười chẳng thấy được. Hôm nay, Như Lai sẽ vì Phụ vương nói về tướng sinh đỉnh. Nếu có người nghe thì phải suy nghĩ tướng đỉnh thù thắng của Phật. Ánh sáng của tướng ấy, cho đến bụi trần của đại địa ba ngàn cõi cũng chẳng thể nói đủ. Chúng sinh đời sau nếu nghe lời nói này, nghĩ đến tướng mà lòng không hối hận thì như nhìn thấy ánh sáng tướng đỉnh thù thắng của Thế Tôn. Nhắm mắt là được thấy, do sức tướng của tâm mà thấy rõ ràng như khi nhìn thấy Phật ở đời. Tuy chỉ quán một tướng ấy chẳng được nhiều, nhưng từ một việc khởi lên lại tưởng một việc, tưởng một việc rồi lại tưởng một việc. Thuận, nghịch, quay đi, trở lại trải qua mười sáu lần như vậy tâm tướng cuối cùng trở nên sáng suốt thông lợi. Sau đó, giữ tâm chánh niệm, tưởng một chỗ như vậy dần dần đưa lưỡi hương lên vòm miệng, khiến cho lưỡi đứng thẳng, trải qua hai mươi bảy ngày, sau đó thân tâm có thể được yên ổn. Rồi lại giữ tâm chánh niệm trở lại quán danh Phật. Phép quán danh Phật là trước hết, quán từ lỗ chân lông.

Đức Phật bảo với Phụ vương và A-nan rằng:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Hãy lắng nghe! Lắng nghe! Suy nghĩ cho kỹ! Hiện nay trên đầu Như Lai có tám muôn bốn ngàn sợi tóc đều mọc xoắn về bên phải, chia đều phân minh, bốn góc rõ ràng. Mỗi một lỗ chân lông lại có năm ánh sáng hòa nhập vào mười bốn ánh sáng màu ở trước. Ngày xưa, ta còn ở hoàng cung, nữ mẫu gọi đầu cho ta. Di mẫu Đại Ái Đạo đi đến chỗ của ta, người biết khi Tất-đạt-đa sinh ra có nhiều điều kỳ lạ đặc biệt nên hỏi ta rằng: “Tóc của con dài bao nhiêu?” Ta làm sao đáp, nay phải đo tóc để biết độ dài của chúng. Người liền bảo ta buông tóc ra, dùng thước đo độ dài được một trượng hai thước năm tấc. Buông xong, tóc xoắn về bên phải trở lại như trước. Lúc sắp nạp phi (cưới vợ) lại gọi đầu nữa, di mẫu lại bảo rằng, tóc đo lần trước dài một trượng hai thước năm tấc, nay phải đo lại. Ta liền buông tóc ra đo thì dài một trượng ba thước năm tấc. Lúc ta xuất gia Thiên thần bưng tóc của ta đi, tóc cũng dài một trượng ba thước năm tấc. Hôm nay Phụ vương có muốn xem tướng tóc không?

Phụ vương bạch rằng:

–Thưa vâng! Thưa Đấng Thiên Tôn! Tôi rất muốn thấy tóc Phật!

Đức Như Lai liền đưa tay lên thả tóc của mình ra, tóc dài từ tinh xá Ni-câu-lâu-đà đến cung của phụ vương, tóc Phật như lưu ly xanh biếc, còn quán quanh thành bảy vòng. Ở trong tóc Phật, đại chúng đều thấy biết bao là ánh sáng màu, chẳng thể tả xiết. Mỗi ánh sáng đó soi khắp tất cả tạo thành màu lưu ly xanh biếc. Trong màu lưu ly có các Đức Phật biến hóa nhiều chẳng thể tính kể. Thị hiện tướng đó rồi, Đức Phật thu ánh sáng và cuốn tóc lại. Tóc xoắn về bên phải uyển chuyển trở lại trụ trên đỉnh Đức Phật, thành nhục kế như cũ. Đức Phật nói:

–Đó gọi là tướng tóc chân thật của Như Lai. Nếu Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni, Ưu-bà-tắc, Ưu-bà-di... nào muốn quán tóc Phật thì phải quán sát như vậy, chẳng được quán khác. Nếu quán khác thì gọi là tà quán, gọi là cuồng quán, gọi là thất tâm, gọi là tà kiến, gọi là tâm điên đảo... Giả sử người đó được định, điều này không thể có. Như vậy, thưa Phụ vương! Tướng tóc chân thật của Phật quả thật như vậy. Quán tướng tóc rồi, tiếp theo là quán mép tóc như màu trân châu đỏ uyển chuyển buông xuống, có năm ngàn ánh sáng xen

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

lẫn mà rõ ràng, đều hướng lên trên vây quanh các sợi tóc, rồi từ trên đỉnh đầu phát ra, vòng quanh đỉnh năm vòng như cửa họa sĩ cỡi trời vẽ ra, tròn lẳng, phẳng đều, nhỏ như một sợi tơ. Ở khoảng tơ ấy sinh ra các hóa Phật với các hóa Bồ-tát làm quyến thuộc, chư Thiên, tám bộ chúng, tất cả các hình tượng đều hiện ra bên trong. Màu sắc như vầng mặt trời chẳng thể thấy đủ hết. Đó gọi là quán mép tóc của Phật. Người quán như vậy gọi là chánh quán, nếu quán khác thì gọi là tà quán.

Đức Phật bảo rằng:

–Thưa Phụ vương! Đây gọi là pháp quán chân thật về mép tóc Như Lai!

Thế nào là quán tướng trán rộng bằng phẳng của Như Lai?

Trong tướng trán rộng bằng phẳng có ba tướng:

Một là tướng lông trắng. Khi Phật mới sinh, vua cùng hoàng hậu đem Thái tử đến chỗ tiên A-tư-đà, ra lệnh xem tướng Thái tử. Tiên nhân vạch lớp lông, đầu tiên thấy ở giữa hai chân mày của Thái tử có sợi lông trắng xoắn lại. Ở bên sợi lông trắng có các vòng ngăn theo sợi lông trắng xoắn lại, thầy tướng kéo thẳng sợi lông ra, thấy sợi lông dài và lớn, liền lấy thước đo xem dài hay ngắn thì thấy đúng năm thước như cái ống bằng lưu ly. Buông tay ra thì lông xoắn lại về bên phải như viên ngọc pha lê, hiển hiện vô lượng trăm ngàn ánh sáng màu. Đó gọi là ánh sáng của tướng Bạch hào khi Bồ-tát mới sinh.

Đến năm lên tám tuổi, di mẫu lại quan sát theo tuổi của Tất-đạt-đa thì thấy lông ở khoảng mày ấy cũng theo năm tháng lớn lên. Nay bà muốn xem thử, liền kéo thẳng sợi lông trắng thì thấy nó ngay thẳng như ống lưu ly trắng. Ở đầu lông ấy phát ra ánh sáng năm màu sắc, rồi trở lại vào trong lỗ chân lông. Di mẫu thương mến vô cùng tận, bảo với mọi người rằng: “Tướng lông của con ta đến như thế này.” Mọi người thấy rồi, lông xoắn lại như trước rất khả ái. Đó gọi là tướng Bạch hào lúc Bồ-tát làm đồng tử.

Thế nào là tướng Bạch hào lúc Bồ-tát cưới vợ?

Cha của Da-du-đà-la cho thầy tướng đến xem tướng Thái tử. Thầy tướng thấy ba mươi hai tướng rõ ràng như bức họa, chỉ đối với tướng Bạch hào thì chẳng rõ. Thầy tướng liền nói rằng: “Thưa Thái

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tử, mọi tướng khác của ngài đồng với tướng của vua Kim luân, chỉ có tướng Bạch hào tỏa ra vô số ánh sáng này là ngoài tầm hiểu biết của tôi. Nay tôi muốn kéo thẳng ra để xem có thể được không?” Thái tử bảo rằng: “Hãy theo ý muốn của ông.” Bấy giờ, thầy tướng lấy tay kéo sợi lông ra. Lông ấy tuôn ra như sữa trâu chúa bắn vào mắt thầy tướng. Mắt thầy tướng ấy trở nên sáng suốt thanh tịnh, liền thấy ở trong sợi lông có hàng trăm ngàn Thánh vương Chuyển luân với bảy món báu cùng với ngàn đứa con.... Thầy tướng kinh ngạc thưa: “Thưa Thái tử! Tôi kéo sợi lông trắng ra là muốn xem dài ngắn. Chẳng biết vì ý gì mà như sữa trâu chúa lại bắn vào mắt tôi? Đây là sự thấy thật hay là sự thấy trong mộng hay là cuồng loạn! Nay tôi quên hết tướng tốt của Thái tử, tất cả đều hết, chỉ còn thấy trăm ngàn vua Chuyển luân thánh với bảy thứ báu, ngàn đứa con và bốn bộ binh từ bốn phía nổi lên. Lòng tôi vui mừng như Bà-la-môn được niềm vui cõi trời Phạm thế.” Nói rồi buông sợi lông. Nó xoắn về bên phải uyển chuyển trở lại chỗ cũ. Bấy giờ, thầy tướng tên là Lao-độ-bạt-đa, thấy việc này rồi, nậm vốc sát đất đánh lễ Thái tử, thưa rằng: “Mọi tướng của Thái tử chẳng thể thấy đủ hết. Như phép xem tướng của tôi, thấy được cả tướng vua bốn châu thiên hạ một cách nhanh chóng tự tại. Nay tướng của Thái tử như Ma-hê-thủ-la, thần lực tự tại chẳng thể ghi chép thì phải nhận biết ra sao?” Thái tử bảo rằng: “Ta không hiểu điều này! Ông hãy trở về mà tâu lên vua của ông!” Lúc ấy, thầy tướng liền trở về nước của mình, đem việc như trên tâu đầy đủ lên vua. Nhà vua nghe lời đó, nói với người đánh xe cho vua tên là Tượng Đạo đem theo hàng trăm ngàn người, đi đến thành Ca-tỳ-la. Đến cung vua Tịnh Phạn, nhà vua dùng nước rửa tay Thái tử, đem con gái trao lên Ngài, nhân đó làm lễ nói rằng: “Thưa Thái tử! Xin Ngài nhận con gái của tôi, nó có thể trông nom gia đình! Thầy tướng đã thấy tướng lông thượng diệu của Ngài. Tôi nay muốn thấy có thể được không?” Thái tử bảo rằng: “Tùy ý Ngài xem đi!” Bấy giờ, cha của Da-du-đà-la dùng tay kéo thẳng sợi lông trắng của Thái tử, thấy lông ấy như ống pha lê, từng đốt từng đốt như nhau. Ở trong các đốt ấy, thấy có vô lượng Phạm vương, Thích Đề-hoàn Nhân, các Thiên tử cùng với cung điện, nhìn thấy rõ ràng như soi trước gương sáng tự quan sát nét mặt của mình. Thấy rồi rất vui mừng, nhà vua liền

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

buông sợi lông ra, nó xoắn lại về bên phải rồi trở lại trụ ở giữa hai chân mây. Ánh sáng rực rỡ tỏa ra khắp bốn phía, rồi nhập vào trong vòng vách ngăn, chẳng thể nói hết. Đó gọi là tướng Bạch hào khi Bồ-tát cưới vợ.

Đức Phật bảo rằng:

–Thưa Phụ vương! Sau khi Phật vào Niết-bàn, bốn bộ chúng muốn quán tướng Bạch hào của Bồ-tát khi còn thiếu niên và khi cưới vợ thì phải quán tướng như vậy. Người quán tướng như thế gọi là Chánh quán, nếu quán khác thì gọi là tà quán.

Đức Phật bảo rằng:

–Thưa Phụ vương! Sao gọi là tướng Bạch hào khi Như Lai xuất gia? Khi tôi muốn xuất gia, phụ vương và di mẫu sai các thể nữ luôn theo hộ vệ, cửa đặt then khóa, mở đóng có tiếng vang như sũ tử hống. Ở cửa các cửa sổ đóng kín, treo các chuông nhỏ, khóa vàng móc nối nhau, rỗng, quý, Dạ-xoa không vào được. Bấy giờ, Tứ Thiên vương ở trong hư không, từ xa phát ra âm thanh rằng: “Thưa Thái tử! Ngày giờ đã đến, Ngài hãy đi học đạo! Tôi nay muốn đến cúng dường Thái tử, nhưng sợ vào cung điện có tiếng động nên không thể vào được.” Khi ấy Thái tử dùng tay kéo thẳng sợi lông ra đến tận chỗ Tứ Thiên vương, màu sắc như lụa năm màu của cõi trời mềm mại đáng yêu. Tứ Thiên vương nhìn thấy lòng rất kính yêu. Do yêu kính nên liền thấy ở trong sợi lông có hóa Bồ-tát ngồi kiết già, hình dạng như Thái tử. Mỗi vị Bồ-tát lại có vô lượng Đại Bồ-tát xung quanh. Khi hiện tướng này thì vô lượng Trời, Rồng, Dạ-xoa... cùng lúc đều được vào cung. Thái tử ra lệnh cho Xa-nặc rằng: “Người đi ra sau chuồng ngựa, thả con Kiền-trắc lại đây!” Xa-nặc bạch rằng: “Nay trong đất này, nếu khi nhấc chân lên thì đất chấn động tiếng rống lên như tiếng con voi lớn, làm sao đến được?” Bấy giờ, Thái tử lại duỗi sợi lông trắng ra khiến cho Xa-nặc thấy giống như hoa sen, từng cánh từng cánh xếp lớp lên nhau, trắng như tuyết. Xa-nặc thấy rồi, mắt tâm liền mở ra, nhìn thấy nơi những cánh sen có các hóa Bồ-tát ngồi kiết già nhiều giống như bụi trần cũng chẳng thể nói lên số lượng. Những hóa Bồ-tát đó cũng có lông trắng giữa hai chân mây như Thái tử. Khi ấy, Xa-nặc thấy trong cung, đất như màu pha lê, bên trong thật cứng giống như Kim cương, chân bước

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

nhẹ không có tiếng động, mau chóng đến sau chuồng ngựa, thẳng yên vàng vào ngựa dắt đến trước điện. Xa-nặc thưa Thái tử rằng: “Chư Thiên nghiêm chỉnh chấp tay, vòng tay đứng trong hư không, đang đồng thanh khen ngợi công đức xuất gia. Đã đến lúc, Thái tử hãy mau chóng lên ngựa!” Bấy giờ, Thái tử lại duỗi sợi lông trắng ra phồng theo hình dạng các cô gái khiến cho các thị nữ, thân tâm vui vẻ giống như Tỳ-kheo chứng đệ tam thiên. Lúc ấy sợi lông này uốn chuyển xoắn về bên phải vào trở lại giữa hai chân mày. Chư Thiên lại thấy giữa hai chân mày của Thái tử có trăm ngàn ánh sáng như dòng sông sữa chảy ra khắp nơi. Trong dòng sông sữa có hóa Bồ-tát ngồi trên hoa sen, đều cùng khen ngợi công đức xuất gia. Mỗi vị hóa Bồ-tát trên dòng sông sữa, giữa hai chân mày của chư vị đều tỏa ra ánh sáng như Thái tử.

Đức Phật bảo rằng:

–Thưa Phụ vương, đó gọi là các điềm lành của tướng Bạch hào khi Bồ-tát xuất gia. Nếu sau khi Phật diệt độ, bốn bộ chúng muốn quán tướng Bạch hào lúc Như Lai xuất gia thì phải quán tướng như thế, nếu quán khác đi thì đó gọi là tà quán.

Đức Phật bảo rằng:

–Thưa Phụ vương, sao gọi là tướng Bạch hào khi Bồ-tát tu khổ hạnh? Khi ta vượt ra khỏi thành hoàng cung rồi, cách thành Dạ-gia chẳng xa, đi đến cây A-luân-đà, Thiên tử Cát An cùng trăm ngàn Thiên tử đều nghĩ rằng: “Nếu Bồ-tát ngồi ở đây thì nhất định cần có tọa cụ. Ta nay phải dâng cho Ngài cỏ của cõi trời.” Các Thiên tử liền mang đến cỏ cõi trời thanh tịnh mềm mại tên là Cát Tường. Bồ-tát nhận rồi trải ra đất ngồi. Lúc đó, chư Thiên quan sát kỹ thân tướng khả ái của Bồ-tát lại thấy sợi lông trắng ba tấc xoắn về bên phải uốn chuyển, có trăm ngàn màu sắc tỏa vào các tướng. Khi các Thiên tử quan sát tướng Bạch hào đều nghĩ rằng: “Hôm nay Bồ-tát chỉ nhận cỏ của ta, chẳng nhận cỏ của người.” Tức thời, ở trong sợi lông trắng, có vạn ức Bồ-tát ngồi kiết già, đều lấy số cỏ ấy trải ngồi dưới gốc cây này. Mỗi Thiên tử đều thấy trong lông trắng có tướng như thế. Lúc đó, Thiên tử Cát An khen ngợi rằng: “Hay thay! Đấng Thắng Sĩ tu hạnh đại Từ bi! Nhờ sức từ bi nên được tướng Đại Nhân. Ở trong tướng ấy biến hiện không lường, có thể làm thỏa mãn tất cả

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

các nguyện lành của chư Thiên, làm cho họ không có tranh cãi, khởi tâm Bồ-đề. Đế Thích, Phạm vương và chư Thiên thấy Bồ-tát ngồi dưới cây này đều mang cam lồ đến dâng cúng dường. Lúc đó Bồ-tát vì muốn hàng phục Lục sư ngoại đạo kia nên không nhận các thứ cúng dường đó. Trời khiến cho bên trái, bên phải tự sinh ra mè, gạo nhưng Bồ-tát chẳng ăn. Chư Thiên đều nói rằng: “Vị thiện nam này chẳng ăn nhiều ngày, khí lực mệt mỏi, mạng sống không còn bao lâu thì làm sao có thể thành tựu Bồ-đề được?” Lúc đó Bồ-tát vào Tam-muội Diệt Ý. Cảnh giới của Tam-muội gọi là các căn tịch tĩnh. Chư Thiên kêu khóc, nước mắt rơi xuống như mưa, khuyến thỉnh Bồ-tát phải dậy mà ăn uống. Khi chư Thiên nói lên lời thỉnh này thì tiếng vang khắp tam thiên đại thiên thế giới mà Bồ-tát chẳng hay biết. Có một Thiên tử tên là Duyệt Ý thấy đất mọc cỏ xuyên qua thịt của Bồ-tát lên đến khuỷu tay nên bảo với chư Thiên rằng: “Lạ thay! Đấng nam tử tu khổ hạnh đến vậy! Chẳng ăn đã lâu lắm, tiếng kêu chẳng nghe, cỏ mọc chẳng hay biết!” Vị Thiên tử đó liền lấy tay phải kéo đứt sợi lông trắng của Bồ-tát, sợi lông ấy thẳng ra, dài đúng một trượng bốn thước năm tấc, như ngọc báu trắng của cõi trời, trong ngoài đều rỗng không. Vị trời thấy bên trong sợi lông có hàng trăm ức ánh sáng. Ánh sáng ấy vi diệu chẳng thể tả xiết. Trong ánh sáng ấy hiện ra các hóa Bồ-tát đều tu khổ hạnh như Bồ-tát này không khác. Bồ-tát chẳng nhỏ mà lông cũng chẳng lớn. Chư Thiên thấy rồi khen chưa từng có, liền thả sợi lông trắng xoắn về bên phải, uyển chuyển cùng với ánh sáng đều trở lại chỗ cũ. Lúc bấy giờ, chư Thiên quan sát kỹ sợi lông trắng, mắt chẳng tạm rời. Họ nhìn thấy trong sợi lông trắng, bên dưới có năm cái ống nhập vào nơi khuôn mặt, rót cam lồ từng giọt từng giọt chẳng dứt, từ trên lưỡi chảy vào đến thân, phơi bày trong suốt như núi lưu ly. Có trăm ngàn vạn ức các Đại Bồ-tát hiện ra ở bên trong thân ấy. Chư Thiên thấy rồi, chấp tay vui mừng cho lời nói trước đây là ngu si, vì nói bậc Đại nhân này, mạng sống chẳng còn bao lâu. Hôm nay thấy tướng đó thì nhất định sẽ thành Phật, rõ ràng không nghi ngờ! Mặt trời tuệ Vô thượng chẳng bao lâu nữa sẽ soi chiếu thế gian! Họ nói lên lời đó rồi đi nhiều quanh Bồ-tát trăm ngàn vòng, đều trở lại cung điện. Âm thanh này nghe vang đến sáu tầng trời cõi Dục.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Đức Phật bảo rằng:

–Thưa Phụ vương! Sau khi Phật diệt độ, nếu bốn bộ chúng muốn quán tướng Bạch hào khi Như Lai tu khổ hạnh thì phải quán tưởng đúng như vậy, đó gọi là chánh quán, nếu quán khác đi thì gọi là tà quán.

